

Vlaams
Parlement

vergadering **C338**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en
Inburgering

van 22 juni 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van An Moerenhout aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het creëren van een raamwerk om de discriminatie van mensen van Afrikaanse afkomst aan te pakken – 3766 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de beslissing over de regiovorming in Limburg – 3772 (2020-2021)	6
VRAAG OM UITLEG van Katrien Partyka aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de meertalige corona-app van het Agentschap Integratie en Inburgering – 3902 (2020-2021)	11

**VRAAG OM UITLEG van An Moerenhout aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het creëren van een raamwerk om de discriminatie van mensen van Afrikaanse afkomst aan te pakken
– 3766 (2020-2021)**

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): De Verenigde Naties hebben 2015-2024 uitgeroepen tot het decennium voor mensen van Afrikaanse afkomst omdat het hen nog vaak ontbreekt aan fundamentele rechten en ze nog vaak te lijden hebben onder racisme. Om de strijd hiertegen aan te binden, keurden de VN in 2001 de Verklaring en het Actieprogramma van Durban goed, dat maatregelen bevat om racisme tegen te gaan.

Dit is ook in België een groot probleem. De cijfers van Unia bewijzen dat. De cijfers van discriminatie op grond van ras of afkomst stijgen. In 2019 zag Unia een stijging van meer dan 10 procent. Met 951 dossiers registreerde Unia in 2019 zelfs een recordaantal geopende dossiers op basis van raciale criteria. De cijfers bevestigen dat racisme in alle domeinen van de Belgische samenleving tot uiting komt.

België wil bijgevolg een raamwerk creëren als instrument voor de VN, de civiele samenleving en particuliere actoren om verder ongelijkheid en discriminatie van mensen van Afrikaanse afkomst aan te pakken.

Minister, zal Vlaanderen zich mee inschrijven in het raamwerk dat gecreëerd wordt? Zijn hierover al gesprekken opgestart of gepland met uw kabinet? Wordt de nieuwe Vlaamse participatieorganisatie hierbij betrokken? Dat is sinds vandaag LEVL, ik weet nog niet goed hoe ik het moet uitspreken maar het is alleszins mooi nieuws.

Hoe zult u ervoor zorgen dat Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid neemt binnen het raamwerk?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw Moerenhout, zoals u weet, is Vlaanderen betrokken bij het nationaal actieplan antiracisme waarvan de lijnen nu worden uitgetekend. Wij vinden het belangrijk om hierbij betrokken te zijn omdat het principe van non-discriminatie een van de grondslagen is van onze democratische samenleving. Maar zeker vanuit een internationale context is het goed dat de verschillende bestuursniveaus, waar mogelijk complementair, samen aan die thema's werken.

Dat discriminatie en racisme in de praktijk nog te vaak voorkomen, blijkt inderdaad uit de cijfers van Unia. In 2019 was er een stijging van het aantal klachten over racisme. Ik denk dat die klachten trouwens de toplaag zijn van een veel breder fenomeen. Deze stijging zet zich ook door bij andere discriminatiecriteria, zoals handicap, geloof, geaardheid enzovoort.

De Vlaamse Regering vindt het daarom belangrijk om in te zetten op een inclusieve aanpak van discriminatie, zoals ook onderschreven in het Vlaams regeerakkoord en de beleidsnota Gelijke Kansen. We trekken dit ook door wanneer het gaat over racisme. Racisme moet worden bestreden maar wij zijn geen voorstander om een plan op te maken voor elke groep afzonderlijk. Burgers apart benaderen volgens herkomst houdt namelijk ook risico's in.

Mijn kabinet heeft hierover de voorbije weken ook contact gehad met het kabinet van staatssecretaris Schlitz. Daarbij werd ons standpunt verduidelijkt.

U stelt een vraag naar de nieuwe Vlaamse participatieorganisatie, LEVL. De manier om dit uit te spreken is heel simpel: level. Mensen op een 'higher level' brengen, elkaar op hetzelfde niveau of level brengen.

De procedure voor de nieuwe participatieorganisatie loopt nog. LEVL is dus kandidaat maar de procedure is nog lopende. Voor het raamwerk zijn nog geen uitgangspunten geformuleerd. Het is dus voorbarig om nu al grote uitspraken te doen over de participatiemaatschappij. In grote lijnen kan ik wel stellen dat de participatieorganisatie haar opdrachten zal waarnemen waar nodig. Ik wijs er ook op dat intussen het brede middenveld ook betrokken is bij de opmaak van het nationaal actieplan antiracisme.

Dat is op dit moment het centrale ding waaraan we werken met de andere overheden, ook met de federale. Daarbinnen neemt Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid mee op. Al de Vlaamse administraties zijn betrokken bij de opmaak van het nationaal actieplan, en op niveau van de interministeriële conferentie zijn zowel ikzelf als minister Crevits en minister Weyts actief betrokken.

De komende elf weken zijn – uitgezonderd de vakantieperiode – elke vrijdag bijeenkomsten van die conferentie gepland. We zijn momenteel samen met de collega's dus volop bezig met dit plan. Het zal een gezamenlijk kader uitwerken om ook in de toekomst een aantal nieuwe sporen te ontwikkelen om racisme aan te pakken en dus evident racisme ten aanzien van mensen van Afrikaanse afkomst.

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Minister, u stelt terecht dat non-discriminatie een van de grondslagen van onze samenleving is, en dat racisme en discriminatie nog veel te veel voorkomen. Ik heb een aantal cijfers opgesomd, maar dat is inderdaad nog maar het topje van de ijsberg omdat onderrapportering ook in dezen heel gangbaar is.

Om op de concrete casus in te gaan, nog twee zaken. U verwijst naar het nationaal actieplan antiracisme. Dat is uiteraard een ongelooflijk belangrijk document, daar kan ik u alleen maar in bijspringen. We zijn er al heel lang op aan het wachten, met heel veel spanning. Ik hoor u heel graag zeggen dat er regelmatig wordt vergaderd met de diverse ministers. Het lijkt me ook heel positief dat het middenveld daarbij betrokken is. Daar wachten we vol anticipatie op.

Mijn vraag ging specifiek over het raamwerk dat België wil creëren. Wilt u zeggen dat Vlaanderen helemaal niet betrokken zal zijn? Of bij de uitvoering ervan?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Het document waaraan gewerkt wordt, daar kijken we allemaal samen naar uit. Ik ben het met u eens dat zo'n nationaal actieplan belangrijk is. Cruciaal is dat we een gemeenschappelijk kader hebben en dat het plan in concrete acties op het terrein wordt omgezet.

Met betrekking tot uw verwijzingen naar de VN, worden de aanbevelingen van de VN-Werkgroep Personen van Afrikaanse Afkomst uiteraard ook op Vlaams niveau ter harte genomen. Een deel van de aanbevelingen van de VN-Werkgroep Personen van Afrikaanse Afkomst gaat bijvoorbeeld over het koloniaal verleden. De handreiking Omgaan met koloniale verwijzingen in de publieke ruimte van het Agentschap Integratie en Inburgering werd opgemaakt om lokale besturen te ondersteunen om de dialoog aan te gaan met hun burgers over dit thema. Het is een voorbeeld

van hoe Vlaanderen via een specifieke maatregel antwoord biedt en rekening houdt met de aanbevelingen.

Dat is de weg die we verder moeten bewandelen. Dat raamwerk zullen we mee gebruiken en hanteren bij het uitstippelen van ons beleid, maar – en dat is de positie die ik helder wil houden – ik denk niet dat we moeten gaan naar een beleid waarbij we voor verschillende groepen op basis van hun afkomst een heel specifiek beleid ontwikkelen.

Wat wel belangrijk is, is een goed inzicht in de specifieke problemen die die groepen meemaken. Dat is een andere zaak en dat hebben we trouwens al gemonitord. De Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor geeft een gedetailleerd beeld van de arbeidsmarktintegratie, onderwijsdeelname, cultuurparticipatie enzovoort per herkomstgroep. Daar zijn over de Congolese gemeenschap interessante dingen in te lezen. Ik ga die niet allemaal opsommen. Ik neem aan dat u die kent of kunt door nemen. Die beschrijft de situatie, de moeilijkheden die de verschillende groepen meemaken, soms ook positieve zaken. Zo blijkt bijvoorbeeld in Nulmeting en discriminatie op de Antwerpse arbeidsmarkt, het rapport van de stad Antwerpen, dat er geen statistische discriminatie is vastgesteld tegenover Ghanezen op het vlak van de woningmarkt.

Het is soms een gevarieerd beeld maar de aanpak moet eenduidig en inclusief zijn. In de strijd tegen discriminatie en racisme moeten we dus zoveel mogelijk dezelfde instrumenten op eenzelfde manier hanteren om zelf niet de fout te maken om mensen te veel door een communautaire bril te bekijken. We moeten de problemen ernstig nemen en aanpakken op basis van het nationaal actieplan. Het raamwerk dat de VN hebben aangereikt, moeten we gebruiken waar dat zinvol is binnen het Vlaams beleid. Ik heb u een concreet voorbeeld gegeven maar het is niet de bedoeling een soort catalogus van antidiscriminatiemaatregelen uit te werken per specifieke doelgroep of per afkomst, maar we mogen ook niet blind zijn voor de specifieke situaties die hier en daar kunnen ontstaan.

Het is dus een genuanceerde aanpak ter zake en dat vind ik wel belangrijk. Ik wil niet naar een aanpak gaan waarbij racisme voor de Afrikaanse gemeenschap, voor de Noord-Afrikaanse gemeenschap en voor de Turken op een andere manier wordt aangepakt. Dat is geen verstandig beleid, een veel verstandiger beleid is racisme en antidiscriminatie af te wijzen en het, waar het zich voordoet, kordaat aan te pakken met de juiste instrumenten, en dus sensibiliserend, ondersteunend en sanctionerend waar nodig.

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Minister, ik zou nu niet zo ver willen gaan om te zeggen dat dit een verstandig beleid is, daar ga ik niet mee akkoord, maar verder begrijp ik uw uitleg over uw genuanceerde aanpak wel.

Ergens betreur ik dat u niet alle mogelijke hefboomen gebruikt. De VN bieden hefboomen maar als ik u concrete voorbeelden hoor noemen zoals met die nulmeting, dan begrijp ik wel dat u binnen concrete casussen met die aanbevelingen aan de slag gaat. De manier van aanpakken verschilt misschien lichtjes maar ik begrijp wel dat het doel wordt gedeeld. Dat lijkt me het belangrijkste.

Wat mijn vraag over de betrokkenheid van de Vlaamse participatieorganisatie betreft, begrijp ik dat dit nog een beetje voorbarig is gezien de fase van het traject. We zullen dat later verder opvolgen, net als het langverwachte nationaal actieplan antiracisme.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de beslissing over de regiovorming in Limburg – 3772 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, in vier van de vijf Vlaamse provincies is de regiovorming intussen gebeurd en zijn de provincies opgedeeld in een heel aantal verschillende regio's. Maar voor een provincie is de oefening nog altijd niet definitief gemaakt. Althans, als ik de agenda's van de Vlaamse Regering goed heb gevolgd, heb ik dat de voorbije weken niet meer zien passeren. Nochtans zou de Vlaamse Regering rond Pasen – dat was de deadline, als ik me dat goed herinner – een definitieve beslissing nemen over die indeling van Limburg in regio's of net niet in regio's. U weet dat de discussie leeft en die leeft blijkbaar ook binnen de Vlaamse meerderheidspartijen op het lokale niveau. Op het provinciale niveau is het vooral uw partij, Open Vld, die zich verzet tegen de opdeling van Limburg in regio's. Ook bij CD&V-burgemeesters horen we veel verzet. U weet dat bij het laatste advies van de gouverneur 36 van de 42 burgemeesters hebben gepleit tegen een opdeling in regio's.

Als ik het goed heb begrepen, is het uw collega-minister Lydia Peeters die dat verzet vertolkt binnen de Vlaamse Regering. Ik ga ervan uit dat ook de CD&V-ministers consequent zijn en de lijn vanuit de provincie Limburg doortrekken naar Brussel en ook daar het verzet van de lokale achterban tegen die opdeling in regio's verwoorden op de ministerbanken.

Er blijven nog een aantal pistes over. Blijft de provincie Limburg gewoon één regio zoals ook het brede middenveld vraagt? De universiteit, de hogescholen, de toerismesector, de welzijnssector, werkgeversorganisaties enzovoort hebben zich daar uitdrukkelijk over uitgesproken en pleiten voor het behoud van één regio. Ik hoorde dat vooral de N-VA binnen de Vlaamse Regering bij de beslissing blijft die in maart is genomen om Limburg op te delen in drie regio's.

Minister, op de laatste vraag die ikzelf hierover heb gesteld in de plenaire vergadering van 28 april, gaf u aan niet te dogmatisch te willen zijn in de behandeling van dit dossier en dat de Vlaamse Regering in de daaropvolgende weken daarover een beslissing zou nemen. Intussen zijn we acht weken na die laatste plenaire bespreking en is er, behoudens mijn vergissing, alvast nog geen beslissing over dit belangrijke dossier genomen.

Minister, welke initiatieven zijn er de voorbije twee maanden nog genomen over de Limburgse regiovorming? Heeft de Vlaamse Regering de unanieme beslissing van maart om Limburg op te delen in meerdere regio's intussen bijgesteld? Wanneer neemt de Vlaamse Regering een definitieve beslissing? Welk scenario zult u zelf als bevoegd minister aan de regering voorleggen? Wordt het dan uiteindelijk de provincie Limburg als één regio of wordt ze toch opgedeeld in verschillende regio's?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Janssens, ik heb alle begrip voor uw vraag. U hebt mij inderdaad op 28 april in plenaire zitting dezelfde vraag gesteld over de referentieregio's en de specifieke situatie van Limburg.

Het is inderdaad zo dat wij in vier Vlaamse provincies het afbakeningsproces voltooid hebben. Daar zijn veertien referentieregio's uit gekomen. Op dit moment wordt in heel wat van die regio's de stap gezet van afbakening naar de fase van de regiowerking. Ik heb al verschillende regio's bezocht en interessante ontmoetingen gehad. De dynamiek waar we op hoopten, is zich daar aan het voltrekken. Verschillende van die regio's zijn samenwerkingsplannen aan het maken om het aantal tussenstructuren grondig te verminderen. In de regio Midwest, om maar één voorbeeld te geven, gaat men van 183 naar 39 samenwerkingsverbanden, in de Westhoek van 45 naar 25, in Zuid-West-Vlaanderen van 137 naar 44. Daar wordt heel hard aan gewerkt.

In andere regio's, in een grote regio zoals de Kempen, bekijkt men volop hoe men op het subregionale niveau een goodgovernancebeleid kan uitwerken. Die processen zijn dus volop bezig. Tegelijk zijn mijn collega-ministers bezig om hun werkingsgebied en hun samenwerkingsstructuren voor te bereiden en klaar te stomen. Van de regio's die vandaag al samenkomen en samenwerken, krijgen we ook heel interessante en concrete input, bijvoorbeeld over waar regelgeving soms hinderend is en niet werkt. Die dynamiek is zich volop aan het voltrekken, en dat is een goede zaak.

Dit is een spoor waar we de volgende jaren gestaag aan verder moeten werken. We gaan daarvoor niet over één nacht ijs. Dat zal een volledige legislatuur in beslag nemen, maar mijn ambitie is om tegen het einde van deze legislatuur een heel duidelijke en stevig ingebedde regiowerking te hebben die transparantie kan garanderen en de verrommeling van onze tussenstructuren nog niet volledig maar toch al heel grondig zal hebben aangepakt.

Wat Limburg betreft, heb ik inderdaad gezegd dat ik daar pragmatisch in ben, en dat is ook zo. Heel wat partijen zijn het erover eens dat Limburg nogal wat structuren heeft op het niveau van de provincie, waardoor ze anders is dan andere provincies. Dat ontkennen is het zonlicht ontkennen. Er zijn nogal wat structuren die vandaag op het Limburgs niveau werken en die in andere provincies op regionaal niveau werken. Dat is een eerste vaststelling die door iedereen wordt gedeeld en die niemand contesteert. Over het feit dat dit in de toekomst, ongeacht de oplossing, zo moet kunnen blijven, is ook iedereen het eens. Men wil dingen die goed werken, niet per se opsplitsen omdat men een bepaald model heeft. Ook voor hen die geneigd zijn Limburg in een aantal regio's op te delen, is het duidelijk dat structuren die vandaag goed werken op het provinciale niveau, daar goed moeten kunnen blijven functioneren.

Iedereen is het er ook over eens dat niet alles op het Limburgs niveau kan worden opgedeeld. Ik denk niet dat er veel voorstanders zijn om te gaan naar één politiezone of één eerstelijnszone voor heel Limburg. Indien Limburg één regio zou zijn, zou het de grootste regio van Vlaanderen zijn met, maar u zult het beter weten dan ik, 44 of 46 gemeenten. *(Opmerkingen)*

42, 41? Dank u wel, mijnheer Brouns, mijnheer Janssens. Het zou dan de grootste regio zijn. Het zou dan ook een inspanning vragen om de verrommeling op het subregionale niveau aan te pakken. In een grote regio bestaat het risico dat er wel wat werk is om bepaalde samenwerkingsverbanden op elkaar af te stemmen. Ook daar is, denk ik, iedereen het over eens. Tot slot is men het ook eens over het feit dat Limburg een speciaal geval is door deze situatie en dat de meningen over wat dan uit de bus moet komen, voor een deel uit elkaar lopen.

In dat dossier zit een stukje ratio, dus argumenten, maar ook een stukje symboliek en gevoeligheden. Om die reden kan ik over de stand van zaken niet veel meer vertellen dan op 28 april. We hebben binnen de regering afgesproken dat we de

tijd zullen nemen om dit op te lossen en niets willen forceren. We willen dat vertrouwelijk doen.

De huidige mediastilte impliceert niet dat er niets gebeurt, maar we proberen op een voorzichtige manier, met heel de regering, een oplossing te zoeken die onze doelstellingen dient, meer bepaald het aanpakken van de verrommeling en het versterken van de lokale bestuurskracht. Ik denk dan ook dat het weinig zin heeft om in het parlement mijn concrete mening te geven over wat ik daar zelf hoogstpersoonlijk over denk. Ik wil trouwens nogmaals mijn pragmatische houding in dezen benadrukken. Voor mij is het vooral belangrijk dat we die bestuurskracht van de lokale besturen kunnen versterken, dat we iets kunnen doen aan de verrommeling en dat we door structuren in elkaar te laten schuiven, meer slagkracht krijgen en minder politieke postjes die overbodig zijn. Daardoor kunnen we een moderner en performanter Vlaams bestuur uitbouwen.

De beslissing zullen we in de loop van de komende weken nemen. Ik zet er geen deadline op; er staat momenteel ook niets in brand. Dus zodra de beslissing wordt genomen, zullen we zeker terugkoppelen naar de commissie en de beslissing toelichten.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Over de stand van zaken van de werkzaamheden in de andere provincies zal ik me momenteel niet uitspreken. Dat laat ik aan de collega's van de andere provincies omdat het specifiek gaat over die ene provincie die nog een stapje moet zetten, waarin de Vlaamse Regering eigenlijk nog een stap moet zetten.

In de andere provincies zit men al in de fase van de regiowerking; in Limburg moet men nog in de fase van de afbakening geraken. En collega Brouns, ik tel op dit moment toch nog altijd 42 Limburgse gemeenten die wachten op wat er met hen te gebeuren staat.

Minister, in het regeerakkoord hebt u zelf opgenomen dat die regiovorming eigenlijk van onderuit moet groeien en niet van bovenaf mag worden opgelegd of opgedrongen. En dan denk ik dat het toch belangrijk is te luisteren naar het terrein. Ik heb daarstraks al gezegd dat de middenveldorganisaties zich unisono uitspreken voor het behoud van Limburg als één regio. En, zoals gezegd, spreken 36 van de 42 burgemeesters zich eveneens uit voor het behoud van één regio.

Minister, hebt u in de tussenperiode nog overleg gehad met de burgemeesters? Is daar binnen de Vlaamse Regering nog over gesproken? En vooral, zult u nog voor het zomerreces – als ik me niet vergis, vindt de laatste ministerraad plaats op 16 juli – en dus op uiterlijk 16 juli nog een beslissing nemen in dit dossier?

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ik denk dat het goed is dat u die pragmatische houding aanneemt. Ik denk ook dat de synthese die u hebt gemaakt, juist is. Ik heb twee elementen genoteerd waaruit ik dat kan afleiden. Ten eerste is het, zoals ik tijdens een eerdere tussenkomst in deze commissie heb gezegd, inderdaad zo dat heel wat structuren vandaag op Limburgs niveau zijn georganiseerd. Dat gebeurt ook vanuit een pragmatisch oogpunt omdat dit over politieke grenzen en families heen de meest ideale structuur in Limburg is, zoals in het verleden is gebleken op Limburg.net, Fluvius, Vervoerregio Limburg enzovoort.

Ten tweede bestaat in Limburg het bewustzijn bij heel wat besturen en burgemeesters dat alles op dat provinciale niveau organiseren misschien ook niet wenselijk is. Maar het kan wel een referentieregio zijn op dat niveau, wat niet uitsluit – en

dat heb ik ook al eerder gezegd – dat we een aantal subregio's kunnen maken om een aantal zaken voor te bereiden die we dan in die referentieregio afkloppen. Zo werken we vandaag in de vervoerregio, die provinciaal georganiseerd is, maar die ook wel verschillende subregio's erkent met hun eigenheid en eigen cultuur.

Die twee elementen, namelijk heel wat structuren op het niveau van de provincie Limburg en de referentieregio met daarin de afspraak dat een aantal subregio's worden gemaakt, vormen de synthese die u hebt gemaakt, en ik hoop dat dit uiteindelijk ook de uitkomst mag zijn.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Minister, collega's, uit de discussies die al hebben plaatsgevonden in deze commissie en in de plenaire vergadering, blijkt duidelijk dat de regiovorming een dossier is dat niet over rozen loopt. Ik heb daar een aantal bijkomende vragen over, minister.

Wanneer gemeenten u of uw kabinet contacteren over die regiovorming, gaat u daarover dan ook in formeel gesprek met hen? Spelen ook in andere provincies de gouverneurs nog een rol om de problemen op te lossen en de plooiën glad te strijken?

Minister, u zegt dat u er geen timing op plakt, dat er ook niets in brand staat. Maar het is natuurlijk wel zo dat die problematiek van de regiovorming een aantal andere plannen van deze Vlaamse Regering dreigt te doorkruisen. Ik denk dan aan de vorming van de woonmaatschappijen, waar de deadline duidelijk oktober 2021 is. Hoe wordt dat aangepakt en hoe gaat u daar verder mee om?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik dank de collega's voor al hun interessante vragen en voor de interesse in dit heel boeiende dossier.

Collega De Loor, u zegt dat dit dossier niet over rozen loopt. Wanneer men gedurende 30 à 35 jaar enkel kan praten over een dergelijk dossier waarbij geen millimeter vooruitgang wordt geboekt, is het politiek wel heel naïef te geloven dat een afbakeningsproces en een regiovorming ineens 'a walk in the park' zouden zijn.

Dit is een zeer belangrijke, fundamentele en daardoor ook een heel moeilijke oefening. Als het eenvoudig zou zijn, hadden we het al lang gedaan. En dus heb ik er geen probleem mee om te zeggen dat dit een zeer ingrijpend proces is waarmee we afscheid nemen van een bepaalde manier om ons te organiseren, samenwerkingsverbanden op te zoeken en interactie te creëren tussen het Vlaamse, lokale en federale niveau. We willen daarvan weg en evolueren naar een modernere aanpak.

Voor ons is de regelvorming in vier van de vijf provincies afgelopen en zijn de knopen daar doorgehakt. De afbakening is gerealiseerd maar het is evident dat de regiowerking nog moet worden opgestart. De gouverneurs spelen daar op dit moment geen rol in. Natuurlijk zijn wij in die provincies wel met de verschillende soorten structuren aan het praten om na te gaan, ook met de vakministers, hoe we die kunnen aanpassen. Recent is er bijvoorbeeld een ronde van acht eerste-lijnzones georganiseerd die geïmpacteerd zijn door de regelvorming en waarmee we samen met het kabinet-Beke in dialoog zijn. We bekijken hoe ze zo goed mogelijk kunnen worden aangepast aan de kaart van de regiovorming. Dat zijn de zaken waar we nu mee bezig zijn en de stappen die we de volgende maanden en jaren zullen zetten op heel veel beleidsdomeinen.

Wat de woonmaatschappijen betreft, zijn we in intens overleg met het kabinet-Diependaele. Het is inderdaad ook zo dat andere ministers ook knopen moeten doorhakken, maar de plannen van de regiovorming doorkruisen die andere plannen niet maar faciliteren die net. Dat is ook de filosofie van het regeerakkoord. Het regeerakkoord is tot stand gekomen met alle politieke partijen, en de regiovorming is een project van de volledige regering. Wanneer vandaag dus ministers structuren moderniseren en aanpassen, zoals de woonmaatschappijen willen gaan naar meer coherentie en dus één woonmaatschappij per gemeente, dan is die regiovorming het kader waartoe collega Diependaele zich akkoord heeft verklaard om daarmee aan de slag te gaan. Hij is trouwens de collega die daar het sterkst in gelooft en daar het meest enthousiast over is. De Vlaamse Regering heeft dat traject dus samen gelopen en zal al haar structuren daar zo goed mogelijk op enten.

Wat de vragen over Limburg betreft, is het evident dat we heel goed hebben geluisterd naar het middenveld. Een regering moet altijd goed luisteren. Het is ook niet omdat je luistert, dat je het met elk argument eens moet zijn.

Daarnaast is het inderdaad zo dat regiovorming een heel belangrijke bottom-up-component heeft, mijnheer Janssens. U hebt inderdaad verwezen naar wat burgemeesters zeggen, maar er is niet alleen een bottom-updimensie maar ook een top-downdimensie. Het gaat niet alleen over structuren die lokale besturen met elkaar zijn aangegaan maar ook over structuren die Vlaamse en federale administraties hebben opgezet om te kunnen samenwerken met de lokale besturen. En daar komt men vanuit een Vlaams perspectief af en toe op een spanningsveld dat men moet oplossen en waarbij afbakeningen moeten gebeuren.

Ik geef het voorbeeld van afbakeningen waarbij enkel de lokale overheid de kaart maakt. Dat zou kunnen leiden tot rare kaarten met heel kleine of grote regio's, wat de werkbaarheid op lange termijn zou kunnen hypothekeren. Ook daar hebben we altijd gezocht naar evenwicht, ook in de andere provincies. Het is dus niet uitsluitend een bottom-upverhaal, er zit ook een top-downdimensie in, maar bottom-up is een heel belangrijk argument in de totaliteit van de afwegingen die we moeten maken.

Er worden gesprekken gevoerd, maar als we naar effectieve oplossingen gaan, kunnen die gesprekken het best vertrouwelijk gebeuren. Zo niet, zal het zeker in een dergelijk dossier niet eenvoudig zijn om te landen.

Ik begrijp dat u een deadline vraagt, maar ik ga mezelf daar niet toe engageren, omdat ik denk dat we op een relatief korte termijn kunnen komen tot een oplossing. Dat zal de tijd vragen die het nodig heeft. Het is ook een proces van goed luisteren en goed begrijpen en het vinden van de juiste oplossingen binnen het kader dat ik zonet heb geschetst. Het gaat dan over de subregionale realiteit binnen Limburg. Voor de ene zal dat een subregionale realiteit zijn, de andere zal daar misschien een regionale identiteit in zien. En dan is er de regionale identiteit van Limburg, sommigen zullen dat de subregionale identiteit noemen.

Beide niveaus zijn in Limburg relevant. Limburg is daardoor uniek. Er zijn veel samenwerkingsverbanden op het Limburgse niveau. Het zal zoeken zijn naar een manier van aanpak om de doelstellingen die men nastreeft – en dat is voor mij belangrijker dan de concrete kaart – te halen, en dat is de verrommeling bestrijden. Ook in Limburg bestaat er verrommeling: politiezones en eerstelijnszones vallen niet altijd samen. Dat is maar één voorbeeld, maar zo zijn er nog. Ten tweede willen we de bestuurskracht versterken van de Limburgse lokale besturen. Dat is voor mij de alfa en omega van dit project. Daartussen moeten we een weg zoeken. Dat is niet eenvoudig, ook omdat de meningen verdeeld zijn, ook – we

moeten daar niet flauw over doen – binnen de Vlaamse Regering. Er spelen verschillende gevoeligheden, gelukkig met één draagvlak: het framework dat ik net heb beschreven.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, ik denk niet zozeer dat het gaat om regionale of subregionale identiteit, maar des te meer om de functionaliteit. Dat lijkt me het belangrijkste uitgangspunt van een hervorming. Hoe kan het beter op elkaar afgestemd worden? Hoe kan het beter functioneren zodat ook de Limburgers er beter van worden?

Dan zie ik eigenlijk op het adviesniveau, de burgemeesters en de gouverneur, en op het spontane adviesniveau, het brede middenveld, zoals al geschetst en waarvan u op de hoogte bent, een pleidooi voor het behoud van één regio. En ik zie dan op het beslissingsniveau, de Vlaamse Regering, dat twee van de drie partijen ook pleiten voor het behoud van één regio, en één partij die zich niet helemaal concreet uitspreekt of die zich daartegen lijkt te verzetten.

Als u daar zoveel consensus tot bijna unanimiteit voor vindt, van Limburg tot Brussel, dan vraag ik met toch af waar de obstructie zit en waarom de beslissing zo lang uitblijft. Ik hoop dat de Vlaamse Regering daar snel een antwoord op kan bieden, en dat u bij het nemen van die beslissing met een groot democratisch draagvlak, het behoud van Limburg als één regio, ook op het enthousiasme van minister Diependaele en zijn N-VA-collega's in de regering kunt rekenen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Partyka aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de meertalige corona-app van het Agentschap Integratie en Inburgering – 3902 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Ik heb een vraag om uitleg over de app Crisis Information Translated (CIT) die informatie biedt over de coronavaccinatie en verwijst naar de Nederlandstalige pagina's van het agentschap om anderstaligen de weg te laten vinden naar de informatie over de vaccinatie.

Minister, wordt de app druk gebruikt? Hoeveel keer is de app gedownload? Vindt u dat een goed resultaat?

In welke mate zijn de vaccinatiecentra op de hoogte van deze app en de mogelijkheid om een sociaal tolk aan te vragen?

Vond u de werking van de app een goede zaak? Zo ja, welke rol ziet u voor de app weggelegd gezien de vragen van Kom op tegen Kanker met betrekking tot sociaal tolken en gezondheid? Wat is de evaluatie van de werking?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw Partyka, op 10 juni kende de app 8013 downloads. Daarbij zitten ook zorgverleners en huisartsen. Van deze groep heeft het agentschap al verschillende positieve reacties ontvangen dat ze in een-op-eencontacten met anderstalige cliënten actief aan de slag gaan met de app. De app wordt dus ook ingezet als communicatiekanaal tussen zorgverleners en anderstaligen en

bereikt dus meer mensen dan het aantal actieve downloads. Ik vind 8013 downloads voor een app een heel mooi resultaat.

Toen we in Mechelen – toen ik burgemeester was – apps maakten voor het lokale beleid, had ik soms het schaamrood op de wangen toen ze mij vroegen hoeveel mensen dat hadden gebruikt. Het was altijd een teleurstellend laag aantal terwijl hier duizenden en duizenden mensen dat gebruikt hebben. Dat lijkt me heel mooi.

Van 7 mei tot 14 mei liep op Facebook een advertentiecampaagne over de app. Deze campagne was gericht op anderstaligen en verliep in de achttien talen die in de app zijn opgenomen én in het Nederlands.

Een app is natuurlijk niet het meest handige format om een boodschap op één schermview in verschillende talen te brengen. U vroeg om ook de Nederlandstalige versie te brengen. Daarnaast is het bij crisiscommunicatie belangrijk dat de boodschap vooropstaat. De combinatie Nederlands en een andere taal op één pagina zal druk overkomen en de gebruiksvriendelijkheid niet ten goede komen. Hierdoor zal ook de boodschap verloren gaan. Je kunt ook steeds wisselen van taal op de app. Op elke pagina in de app is een knop 'Leer Nederlands' opgenomen, die doorverwijst naar een pagina op de website van het agentschap waar alle informatie over Nederlands leren en oefenen te vinden is. Je wordt onmiddellijk doorgeschaald.

De vaccinatiecentra werden van de app en de mogelijkheden om een sociaal tolk aan te vragen via tal van kanalen geïnformeerd: webinars naar lokale besturen, nieuwsbrieven van het crisiscentrum en de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG), algemene communicatiekanalen, de websites, via integratieconsulenten, trajectbegeleiders enzovoort.

Het agentschap heeft tot nu toe drie aanvragen gekregen voor een sociaal tolk vanuit de vaccinatiecentra, alle drie voor telefoontolken.

De app focust op crisiscommunicatie. Nogmaals, we moeten het principe blijven vooropstellen dat het Nederlands de normale bestuurstaal is waarin we communiceren met onze burgers. De app is gemaakt voor crisiscommunicatie en in overeenstemming met onze taalwetgeving en de richtlijnen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT). Dat zijn de richtsnoeren die zij hanteren wanneer we uit noodzaak in crisismomenten toch in een andere taal moeten communiceren.

De app bestaat nu. Als er een ramp gebeurt, bijvoorbeeld stormschade zoals bij Pukkelpop 2014 – hopelijk gebeurt dat nooit meer –, dan kan de app snel ingezet worden, maar we moeten dat echt terughoudend doen en restrictief. Het taalkundig kader waarin we functioneren, is iets waaraan ik wil hechten. Voor uitzonderlijk 'hergebruik' in de toekomst, bij crisissen, zullen we met het agentschap moeten praten.

Dat is nu niet het geval. De app heeft zijn rol gespeeld, maar het kan geen vast onderdeel worden van het beleid, want dan verlaten we het kader waarin het Nederlands de normale bestuurstaal is waarin we communiceren. Dan introduceren we een app die we niet alleen in crisismomenten gebruiken, maar een instrument dat ingaat tegen de – terechte – restrictieve richtsnoeren van de VCT.

Volgens mij was het dus een groot succes: meer dan achtduizend mensen hebben er gebruik van gemaakt. Het was zeer gewaardeerd door het veld. Het was en is een handig instrument tijdens deze coronacrisis.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Meer dan achtduizend downloads is inderdaad een succes. Ik vind het wel een beetje jammer dat u dan dadelijk zegt dat het geen instrument kan blijven. U spreekt over 'terughoudend' en 'restrictief' en 'het Nederlands is onze bestuurstaal'. Daar ben ik mee akkoord.

U bent ook burgemeester geweest, en zeker als minister, of als verantwoordelijke op welk niveau ook, weet u dat in gezondheidszaken en crisissen minder de bestuursmatige reflex geldt. En zeker terughoudendheid is dan niet aan de orde. Mensen informeren op een correcte manier, hen gezond houden, crisisinfo geven, zou misschien beter kunnen met een digitale app. U zou dat minstens kunnen bekijken. De taal mag geen manier van uitsluiten worden.

We delen allemaal de bekommernis dat iedereen Nederlands moet spreken. De overheid moet Nederlands spreken. We moeten zoveel mogelijk mensen toeleiden, en dat doet de app op een heel duidelijke manier. Het is niet alleen informatie in een andere taal aanbieden, het is ook een dankbaar moment om mensen toe te leiden naar taal.

Minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik ben het er niet mee eens dat u uitsluit dat dit een nuttige manier kan zijn om in gezondheidszaken en crisismomenten mensen die de taal niet machtig zijn, te informeren.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, we hebben hier al over gedebatteerd, over het gebruik van meerdere talen, over meertaligheid, in de commissie en in de plenaire vergadering. Als fractie hebben wij in het kader van crisis-situaties de meertalige communicatie altijd ondersteund. We vonden het in een crisis als deze, die toch zeer uitzonderlijk is, altijd belangrijk om de juiste informatie tot bij iedereen te brengen in het belang van de volksgezondheid.

Ik ben wel blij met het antwoord van de minister dat we hier al gehoord hebben. Er is natuurlijk zoiets als de taalwetgeving, en die moet strikt worden nageleefd. Niet alleen mijn collega Inez De Coninck maar ook Nadia Sminate hebben er al verschillende keren – ook in de plenaire vergadering – op gewezen dat dit voor ons als fractie zeer belangrijk is. Het mag niet zo zijn dat iets wat in een uitzonderlijke situatie gebruikt wordt, normaliteit wordt. Daar gaan wij niet mee akkoord. De coronacrisis was uitzonderlijk, een unieke gebeurtenis, die we hopelijk niet meer hoeven mee te maken.

Wij denken dat zoiets tijdelijk moet zijn, en niet permanent. Het gevaar bestaat altijd dat als we zoiets starten, het permanent wordt. Denk maar aan de faciliteiten. Ik ben blij, minister, dat u daar zeer waakzaam over wilt zijn, en de focus op het Nederlands wilt blijven leggen. Denk maar aan die Nederlandsclausule waar we het onlangs over hadden en die voor ons zeer belangrijk is.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Collega's, dank voor uw reactie. Ik denk in alle eerlijkheid dat we niet zover uit elkaar liggen. Eerst en vooral, dat wil ik nog eens herhalen, taal mag geen instrument van uitsluiting zijn. Wie de Vlaamse geschiedenis kent, beseft dat heel goed. Taal is soms een instrument van uitsluiting.

Daarom hechten we net zoveel waarde aan de kennis van het Nederlands. Dan zijn ze ingesloten in de samenleving, en staan ze niet buiten en soms boven de samenleving. De kennis van het Nederlands is in Vlaanderen een ongelooflijke emancipatorische hefboom voor iedereen die zich tot onze gemeenschap wil rekenen. Daarom doet de Vlaamse overheid enorme inspanningen om zo laagdrempelig mo-

gelijk het Nederlands bij te brengen aan iedereen die Nederlandsonkundig is. Indien we te laks omspringen met dat gegeven, gaan mensen – vaak kwetsbare mensen – in een maatschappelijk isolement terecht komen. Het vraagt een samenleving die mensen met aandrang overtuigt dat het in hun eigen belang is om Nederlands te leren. Dat is voor mij fundamenteel.

We moeten dat niet rigide doen. We moeten geen schrik hebben van een keer iets in een andere taal te zeggen, maar als men een beleid van grote laksheid voert, is men binnen de kortste keren op het stadhuis van Mechelen met heel veel mensen een andere taal dan het Nederlands aan het spreken. En dat begint met mensen die hier net gearriveerd zijn, maar dat eindigt met mensen die hier al vijftien jaar wonen. Daarin moeten we een heldere lijn houden. Dat is voor mij belangrijk.

Tegelijk heeft de VCT richtsnoeren opgesteld die toelaten om in crisismomenten, als de volksgezondheid in gevaar is, als er belangen zijn die op korte termijn zwaarder doorwegen, een andere taal te gebruiken. Corona was er zo een. Mevrouw Partyka, u zegt dat dit ook op andere momenten moet kunnen. Wel, ik ben het met u eens. Alleen is dat de uitzondering, en die uitzondering doet zich niet elke week voor, niet elke maand. Het is de grote uitzondering.

Voor heel veel zogenaamde crisismomenten zijn we als lokaal bestuur perfect in staat om in het Nederlands veel mensen te bereiken. Voor crisismomenten ben ik het eens dat we dat wel moeten kunnen. Dat is net het kader dat bestaat; dat hebben we nu ook gebruikt. Maar laten we niet zeggen dat we nu een app hebben en die aan iedereen kunnen geven en verder ontwikkelen voor iedereen die met een anderstalige in contact komt om via die app met die persoon te communiceren. Dan laten we het idee los dat de gedeelde taal die ons tot één gemeenschap maakt, het Nederlands is. Daar ben ik niet toe bereid.

Wat ik wel gezien heb, mevrouw De Vreese, is dat tijdens het crisismoment mensen beseft hebben dat het misschien toch wel interessant is om Nederlands te kennen. De manier waarop deze app is opgebouwd, heeft een ongelooflijk positief effect gekend op een andere manier. In de app staat een doorklikknop naar 'Nederlands leren', de pagina van het Agentschap Integratie en Inburgering. Sinds de lancering van die app werd die pagina 'Nederlands leren' 12.149 keer bezocht. In vergelijking met vorig jaar – 1783 keer – is dat enorm. Dat is een nooit geziene stijging van het aantal mensen dat ongetwijfeld onder meer via die app – er zijn misschien nog andere redenen – ineens op de website 'Nederlands leren' komt. Het heeft mensen getriggerd om minstens te bekijken: zouden we geen Nederlands leren? Op momenten van crisis kan dat.

Dat is het evenwicht dat we moeten blijven nastreven. Als men te gemakkelijk bereid is om in een andere taal te communiceren, neemt men de prikkel weg om Nederlands te leren. Mensen mag men niet in de steek laten op crisismomenten, maar dat is misschien wel dé kans om hen toe te leiden naar het Nederlands: acht keer meer dan het jaar voordien. Dat is het voorzichtige evenwicht dat we doorheen de jaren in Vlaanderen hebben geleerd. Waar onze gevoeligheid voor taal door onze geschiedenis heel groot is – terecht heel groot is – en waar we op een verstandige manier moeten optreden, omdat taal – zoals u terecht zegt – geen uitsluiting mag zijn, maar een inclusie moet zijn. Dat betekent voor nieuwkomers in onze samenleving: leer zo snel mogelijk Nederlands, want dan ga je meer kans hebben op een succesvol en gelukkig leven in Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): 'Gelukkig' is misschien iets anders, maar dat is niet het onderwerp van deze vraag.

Ik ben helemaal met u akkoord dat we mensen moeten vastnemen om de taal te leren. Uiteraard is dat emancipatorisch. Ik ben ook helemaal akkoord dat een samenleving met aandrang niet alleen moet vragen aan nieuwkomers om de Nederlandse taal te leren, maar vooral ook de faciliteiten moet bieden en de mensen en middelen moet inzetten om dat waar te maken.

Ik blijf niet helemaal akkoord gaan met wat u zegt. U zegt dat het begint met mensen te helpen en eindigt met mensen die geen Nederlands spreken. Mijn grootvader is zo iemand, hij spreekt geen Nederlands. Maakt hem dat minder welkom?

En daarmee wil ik gewoon aangeven dat ik altijd bewondering heb voor mensen die overtuigd zijn van hun zaak. Ik ben daar niet mee akkoord, maar er zijn toch omstandigheden waarin mensen niet de kans gekregen hebben of niet de kans hebben om Nederlands te leren. Ik vind het eigenlijk in tegenspraak met het succes van de app, waarvan u zelf zegt dat die veel gedownload is, dat het een grote inrijpoort was om mensen dichterbij het Nederlands te brengen. Ik vind het jammer dat dat een beetje dogmatisch wordt uitgesproken, terwijl alle gezondheidsaspecten, zoals rond kinderen, voor veel mensen juist een inleiding of aanspreking kan zijn om inderdaad in contact te komen met het Nederlands.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.